

5

TUSSEN WILGENPLAS & ROTTE

vereniging stedenbouwkundig wijkbehoud hillegersberg-schiebroek-terbregge

NOV. 1992 no. 30

ZUIDHOLLANDSE BOERDERIJEN

UITNODIGING

DINSDAG 17 NOVEMBER 1992

UITNODIGING

Openbare avond, aanvang 20.00 uur

DINSDAG 17 NOVEMBER 1992

restaurant Lommerrijk, Straatweg 99, Hillegersberg

PROGRAMMA

- 20.00 Opening en mededelingen door de voorzitter
- 20.15 Uitreiking oorkonde(n) behorende bij de VSW-gevelschildjes, onder voorbehoud van positief advies van de Schildjes-commissie
- 20.30 Eerste deel van de lezing met dia's van de heer F.W. van Ooststroom te Vlaardingen over Zuidhollandse boerderijen en architect J. Verheul, die tot 1945 deze boerderijen vastlegde in aquarellen en foto's. Meer gegevens over dit onderwerp staan elders in dit nummer.
- 21.15 Pauze
- 21.45 Tweede deel van genoemde lezing.
- 22.15 Rondvraag.
- 22.30 Einde

In de pauze en na het programma-einde zijn in de zaal VSW- vouwbladen en andere uitgaven van de VSW te koop. De VSW-uitgave "Gebouwd in de Wijk" is helaas uitverkocht.

Zuidhollandse boerderijen, aquarellen van J. Verheul Dzn.

J. Verheul Dzn. (+ 1948) was in Rotterdam een bekende figuur. Niet alleen was hij een voor-
aanstaand architect, hij had ook zitting in de
gemeenteraad en was lid van tal van commissies
en organisaties.

Omstreeks 1922 (Verheul was toen 62) begon hij
met het aquarelleren van (vooral zeventiende-
eeuwse) boerderijen. Tijdens wekelijkse auto- of
fietstochten legde hij in schets en/of foto de
boerderijen vast, die hij in zijn werkkamer tot
fraaie waterverftekeningen uitwerkte. De nauw-
keurigheid waarmee hij de architecturale kant
van de boerderijen vastlegde is frappant. Zijn
werk vormt dan ook een belangrijke documen-
tatie van landelijke bouwkunst.

Veel van de door Verheul getekende boerderijen
staan of stonden in de wijde omgeving van
Rotterdam, waarbij al direct de verschillen
opvallen tussen bedrijfsgebouwen van de akker-
bouwgebieden en die van de streken waar de
melkveehouderij een hoofdrol vervulde. Verheul
stelde zich ten doel een breed scala van
boerderij-typen in geheel Zuid-Holland vast te
leggen. Hij reisde de gehele provincie af en
maakte uiteindelijk (tot ongeveer 1945) meer dan
350 boerderij-aquarellen.

Opvallend zijn de verschillen (ook in detaillering)
tussen de bedrijfsgebouwen, maar ook tussen de
opstallen, zoals spoel- en stookhuisjes, karnhuizen
en hooibergen.

Bij de lezing wordt een afwisselend beeld
gegeven van vele aspecten van de Zuid-
Hollandse boerderij. Naast de aquarellen van
Verheul wordt gebruik gemaakt van de foto's die
Verheul maakte (of liet maken), van (oude)
kaarten, van dia's die de huidige situatie, of
bijvoorbeeld interessante details weergeven en
van dia's gemaakt tijdens bouwhistorisch
onderzoek. Ook het bedrijfsgebeuren en het
interieur van boerderijden (zaken waar Verheul
minder belangstelling voor had) komen aan de
orde.

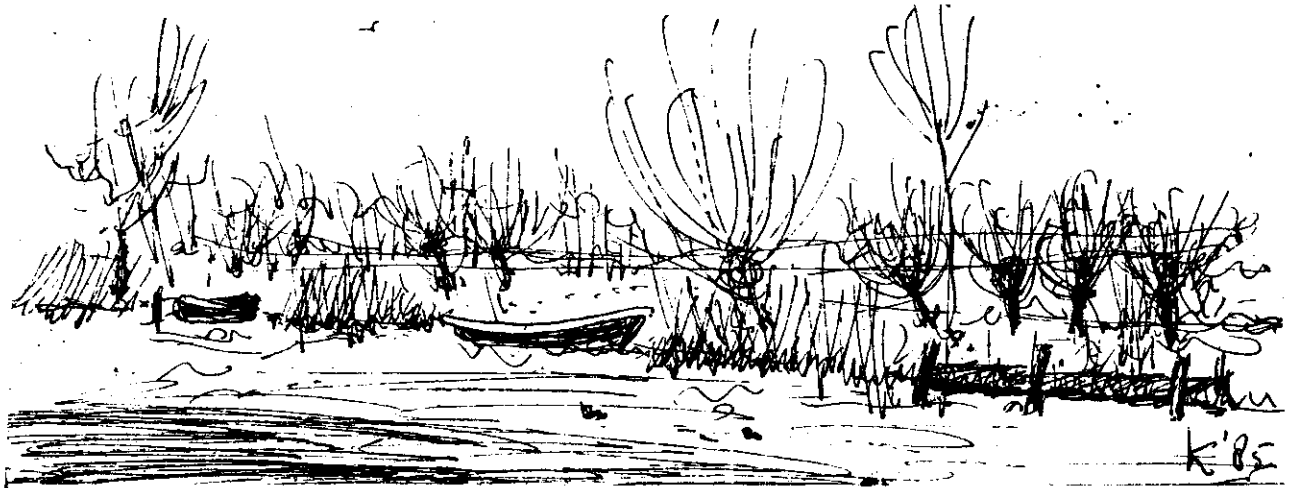
De lezing wordt besloten met een overzicht van
de boerderij-aquarellen die Verheul in en om
Hillegersberg-Schiebroek, Terbregge maakte.

F.W. van Ooststroom

Aquarel van J. Verheul Dzn.

GEEN PARKEERTERREIN IN BERG EN BROEKPARK

De Deelgemeente onderzocht de mogelijkheden het Berg en Broekpark anders in te richten, mede om het parkeerprobleem voor bezoekers van het Plaswijckpark op te heffen, althans te verminderen.

De dS+V, dat is de gemeentelijke dienst Stedenbouw + Volkshuisvesting, maakte in juni '92 een inventarisatie van de mogelijkheden van ruimtelijke ontwikkeling. Over dit park, gelegen tussen de Ringdijk en de Achterplas en tussen de Adriaan-stichting en het Plaswijckpark, stelt de dienst dat dit de enige groene ruimte aan de plas is, die nog verwijst naar het vanouds voor dit gebied zo kenmerkende veenweidegebied.

Het park dat wordt gekenmerkt door weilanden, sloten, bruggetjes en knotwilgen en waar nog een deel oude Vlietsloot in ligt, vertegenwoordigt een belangrijke cultuur-historische waarde. Het park heeft een belangrijke ecologische waarde en nog grote potenties om deze nog verder te ontwikkelen.

Het park heeft door zijn ruimtelijke openheid en de situering aan het water, een unieke ligging en een bijzondere waarde. Tot zover de dS+V.

Dam

De deelgemeente overwoog echter een gedeelte - de dienst onderzocht dit ook - gelegen bij het Plaswijckpark te bestemmen tot parkeergelegenheid voor dit park en bereikbaar te maken via

een nieuwe dam of brug vanaf de Grindweg, gelegen in het verlengde van de Peppelweg. De hoofdingang van het Plaswijckpark zou dan verplaatst worden naar de Ringdijk, dan wel naar deze parkeerplaats.

De VSW drong er per brief van 20 mei jl. bij de Deelgemeente erop aan het Berg- en Broekpark vooral niet aan te tasten doorparkeergelegenheid te maken, gelet op de landschappelijkewaarden. Voorts mede gelet op de eerder genoemde oude Vlietsloot, die eeuwenlang de grens vormde tussen de vroegere gemeenten Hillegersberg en Schiebroek. Dit is een van de oudste historische relictten in de deelgemeente (zie ook "Tussen Wilgenplas en Rotte" no. 7 van nov.'81).

Op een door de deelgemeente georganiseerde gedachtenwisseling met belanghebbenden op 5 augustus jl. lichten wij onze bezwaren toe. Voorts benadrukten wij een mogelijkheid voor oplossing van het parkeerprobleem, welke ook naar voren kwam in de studie van dS+V, te weten het maken van parkeergelegenheid in de Meidoornweide (op de hoek van de Ringdijk en de Adrianalaan) en vergroting van de parkeermogelijkheden langs het begin van de Peppelweg.

Tot onze vreugde heeft de deelgemeente een beslissing genomen die overeenstemt met onze hierboven weergegeven visie.

P.M.

Heeft de VSW nog een kans met haar bezwaarschrift?

De deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek heeft een bijzondere manier van met bezwaarschriften omgaan. Het bestuur gaat niet in op de dingen die worden gevraagd en het geeft commentaar op zaken, die niet aan de orde zijn gesteld. Maar misschien biedt deze werkwijze toch enig uitzicht.

Neem het bezwaarschrift, dat de VSW heeft ingediend tegen woningbouw op minder dan veertig meter afstand van de Hoge Limiet. De VSW wil natuurlijk de historisch-landschappelijke betekenis van de Hoge Limiet zo goed mogelijk bewaren. Het huidige profiel en karakter van de Hoge Limiet zouden nagenoeg vernietigd worden wanneer grootschalige woningbouw plaats heeft met name op het terrein van de huidige afvalwater-zuivering.

Voor een goed begrip; de VSW heeft geen bezwaar tegen bescheiden woningbouw ter plaatse, maar pleit voor een goede inpassing in het betrokken gebied.

Wat schrijft de deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek. "Hierbij zenden wij u het besluit (...) n.a.v. uw bezwaarschrift tegen het bouwplan Hoge Limiet 169 en Abeelweg 101."

Fout dus, want hier wordt ons bezwaar in algemene termen vertaald terwijl de VSW nu juist een bepaald onderdeel wil aanpakken.

Waar het gaat om ons bezwaar (namelijk villa's bouwen binnen veertig meter van de Hoge Limiet) schrijft de deelgemeente: "Er bestaat geen stedenbouwkundige norm die voorschrijft, dat er geen nieuwe bebouwing opgericht mag worden op minder dan veertig meter van een landschappelijk interessant geachte weg..." En voorts schrijft de deelgemeente: "Veel hangt af van een adequate inpassing in het bestaande landschap..."

Mooi, natuurlijk gaat het om een goede inpassing, dat is nu juist wat de VSW niet heeft aangetroffen.

Enige hoop biedt de tekst van de deelgemeente: "Het enige wat ter visie was gelegd was een situatie-tekening. Aangezien op deze wijze geen inzicht verkregen kan worden in zaken als bouwvolume en bouwhoogte, is niet voldaan aan de eisen, waaraan ter visielegging van een bouwplan dient te voldoen."

Dit is werkelijk een prachtige verklaring: wat ter visie is gelegd deugt niet en voor zover er iets ter visie is gelegd kan men er niets uit opmaken.

Wat de VSW dus te doen staat: een nieuw bezwaarschrift indienen als de deelgemeente beter weet wat er aan de Hoge Limiet wordt gebouwd. een nieuwe kans pakken dus.

G. vd H.

GEVELPENNING ROTERODAMUM

De WSW kent al vele jaren het fenomeen van de uitreiking van oorkonde en gevelschildje aan diegenen die hun historisch waardevolle pand, met een meer dan gewone moeite, in goede staat houden of brengen.

Onze "grote zuster", het Historisch Genootschap Roterodamum acht dit zo'n waardevol initiatief dat zij dit heeft overgenomen, maar dan voor het hele gebied van Rotterdam.

In onze wijk viel in 1991 het pand huize "Margaretha", gelegen aan de Straatweg nr 206, de eer toe deze Roterodamum-gevelpenning in ontvangst te mogen nemen.

Dit jaar 1992 kennen wij in onze wijk wederom een "prijswinnaar" nl het recent schitterend gerestaureerde pand Grindweg 19, het vm woonhuis van de schildersfamilie Richters, en thans van de familie Schepel. De uitreiking heeft in oktober plaatsgevonden.

Van alle door de monumentencommissie van Roterodamum voorgedragen kandidaten behaalde dit pand de hoogste score.

Het jury-rapport vermeldde o.a.:

- 1: kleur en materiaalgebruik goed, vraagteken gezet bij de manier van vernieuwen van de schoorsteen.
- 2: algemene onderhoudstoestand, incl. verfwerk is heel goed, bijna complete vernieuwing.
- 3: detaillering goed, betere keuze van nieuwe deur was mogelijk geweest; detaillering van de cementen "namaakblokken" origineel?
- 4: tuin, annexen, entourage: tuinpad nog in wording.
- 5: inspanningen van de bewoners: in ieder geval financieel groot.
- 6: totaalbeeld is zeer goed.

"De droom van Dutilh" (de oud-voorzitter van Roterodamum)

Jacques Dutilh, gedurende vele, vele jaren bestuurslid en voorzitter van Roterodamum, heeft al lange tijd een grote wens, nl een ledental voor Roterodamum van 3000. Al lange tijd schommelt het aantal leden net onder dit getal, maar bereikt is het nog nooit. Nu mr. Dutilh afscheid heeft genomen als voorzitter zou het een duidelijke blijk van waardering zijn voor zijn enorme verdiensten voor Roterodamum en Rotterdam indien nu dit aantal wel wordt gehaald.

VSW-leden: bent U geïnteresseerd in de historie en ontwikkeling van Rotterdam, en in de cultuur van onze stad, meld U dan aan als lid. Met slechts een klein deel van het VSW-ledenbestand kan dit aantal al worden gehaald. Wij bevelen het van harte bij U aan.

Adres:

Hr. Mr. M.G. van Ravesteijn.

Postbus 27085

3003 LB Rotterdam

of via de telefoon 4298077 (overdag) of 4520927 ('s avonds)

BIJZONDERE GEBIEDEN

De VSW-inventarislijst, daterend uit 1977, is thans bijna geheel herzien en geaktualiseerd. Daarmede is een adekwaat instrument voorhanden om te gebruiken bij ruimtelijke plannen, en te kunnen constateren of onroerend kultuurbezit wordt bedreigd.

Naast afzonderlijke panden is ook de entourage, waarin een pand is gelegen, van belang bij de waardering ervan. Deze zgn. ensemble-werking kan in aanzienlijke mate bijdragen aan de waardevolle beleving van een monument of ander historisch waardevol pand, maar kan ook afbreuk eraan doen. Het is dus van belang ook grotere gehelen van historische elementen te bestuderen, tezamen en in samenhang met overige bebouwing, stratenpatroon, hoogteverschillen, groen en water.

Ook in de officiële monumentenzorg is recent meer aandacht ontstaan voor de context van objecten (stads- en dorpsgezichten, ensembles), en ruimtelijke ontwikkelingen van een groter schaalnivo: wijken, alsook stedenbouwkundige en landschapsstructuren. De VSW is op dit gebied al wel actief geweest (denk maar aan de diverse vouwbladen) maar systematische aanpak ontbrak tot heden.

Als eerste proefproject -inventarisatie/classificatie- is recent het gebied van de oude dorpskern rond de kerkstraat gekozen. De handleiding van het MIP, het Monumenten Inventarisatie Project, is daarbij als leidraad gebruikt, al moet direct worden opgemerkt dat de hierin gehanteerde begrippen niet naadloos aansluiten bij het gebied van de kerkstraat. Immers het MIP houdt zich hierbij vnl bezig met planmatige stadsuitbreidingen, terwijl de oude dorpskern een gegroeide structuur als voornaamste kenmerk heeft.

Toch achten wij het belang van een benadering van waardevolle en gevoelige gebieden dermate hoog dat wij dit proefproject willen voortzetten en tot een samenhangende studie voltooien.

De inhoud van deze studie is als volgt:

- 1: inleiding: waarom "bijzondere gebieden".
- 2: definitie en gebiedsafbakening
- 3: algemene karakteristiek
- 4: historische schets
- 5: voor-onderzoek, o.a. MIP, kaarten, vouwbladen etc.
- 6: typologie van het gebied.
- 7: waardebeoordeling aan de hand van de MIP-richtlijnen.
- 8: objecten: inventarisatie van gebouwde elementen
- 9: konklusie
- 10: literatuurlijst.

Wij zullen inhoudelijk nog niet nader op deze studie ingaan; de tijd is nog niet daar. Wij zijn uiteraard wel zeer benieuwd naar de resultaten en zullen U hiervan periodiek op de hoogte houden.

J.F.

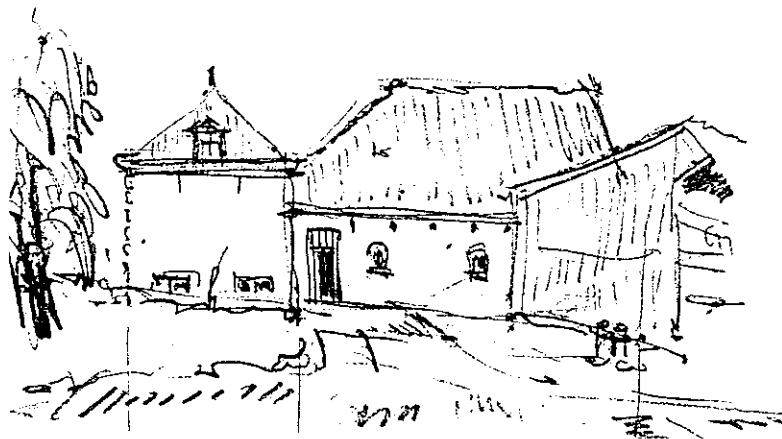
Bericht van de penningmeester

Gebleken is, dat nog steeds niet alle leden hun contributie voor 1992 hebben betaald.

Degenen die tot nu toe in gebreke zijn gebleven, hebben bij deze krant wederom een acceptgiro ontvangen.

Hopelijk zullen zij nu snel hun bijdrage aan de vereniging overmaken.

DE HOEVE "KOOT"

De boerderij van Koot. Noordgevel.

Dit najaarsnummer van "Tussen Wilgenplas en Rotte" staat geheel in het teken van boerderijen.

Daarom brengen wij graag onder uw aandacht de inhoud van een brief, die het bestuur van onze vereniging in juli 1992 stuurde aan het Bureau Monumenten van de Gemeente Rotterdam.

Deze brief behelst de toestand van de boerderij aan de Grindweg no. 65, bij velen van U bekend als de hoeve "Koot".

De tekst van de brief luidt:

Onze Studie- en Inventarisatiecommissie doet al jaren in Hillegersberg, Schiebroek en Terbregge onderzoek naar historische en architectonische kwaliteiten van vooroorlogse panden. Recent hebben wij het geëvalueerde rapport van november 1990 aan de deelgemeente Hillegersberg - Schiebroek aangeboden. Het rapport omvat alle bouwwerken, die onze vereniging heeft gekwalificeerd als beeldondersteunend, beeldbepalend of monumentwaardig. Bijgaand zenden wij U dit rapport.

Onze commissie houdt zich thans bezig met stedenbouwkundig/landschappelijk beeldbepalende ensembles en historische tracees (bijvoorbeeld de Kerkstraat met de Donk en de Grindweg). Deze studie beoogt dergelijke situaties in woord en beeld vast te leggen en de kwaliteit te omschrijven. Met name wordt de westzijde van de Grindweg onderzocht. Met de ringvaart en de overliggende bruggen, de bebouwing en voorts het groen van bomen en weilanden vormt deze een groen lint van historische, stedenbouwkundige en landschappelijke betekenis.

Bij dit onderzoek bleek onze studietoetscommissie de deplorabele toestand van de stenen koeienstal met schuur van de boerderij aan de Grindweg nr. 65, die wordt geëxploiteerd door de heer Koot. Deze boerderij met aanhoren is opgenomen in de Monumentenkaart van Roterodamum en in het Monumenten Inventarisatie Projekt van de gemeente Rotterdam. Op onze inventarisatielijst is de boerderij gekwalificeerd als monumentwaardig.

Dit pand, dat eigendom is van de gemeente Rotterdam, wordt verwaarloosd. Dit blijkt onder meer uit het feit, dat de stormschade van het afgelopen jaar, waarbij de noordkop van de stal/schuur werd weggevaagd, niet is hersteld. Deze kopgevel vormt naar onze zienswijze een belangrijk element in de groene lintbebouwing van de Grindweg.

Waar iedere burger is gehouden zijn onroerend goed in bouwtechnische zin op de juiste wijze te onderhouden wijzen wij met nadruk op de zeer gebrekkige staat van onderhoud van de boerderij, die gevaar oplevert voor mens en dier. Wij verzoeken U met klem deze uit 1863 daterende boerderij met stal en schuur te laten herstellen.

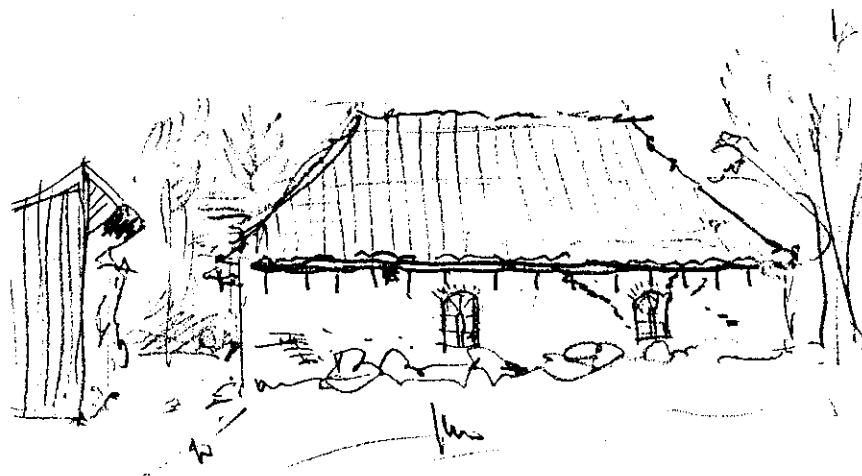
In afwachting van Uw antwoord groet ik U met de meeste hoogachting.

Vereniging Stedenbouwkundig Wijkbehoud "

Reeds in 1983 werd door de VSW geconstateerd, dat deze hoeve dringend onderhoud behoefde en dat vooral de bijbehorende schuur een verwaarloosde indruk maakte. Tot nu toe heeft de eigenaar, de gemeente Rotterdam, hieraan echter niets gedaan.

Aan dit monumentwaardige pand is ook in het vouwblad "De Grindweg te Hillegersberg" (1990) aandacht besteed.

SMB

De boerderij van Koot. De schuur.

HET BOUWBESLUIT: HOE VRIJ IS "VRIJ BOUWEN"?

De regels waaraan het bouwen en verbouwen is onderworpen, zijn per 1 oktober jl. totaal gewijzigd door herziening van de Woningwet. Doel is "vermindering en vereenvoudiging van de regelgeving en regeldruk: alleen het noodzakelijke wordt geregeld terwijl de rechtszekerheid wordt vergroot". Klinkt dat niet prachtig? Maar dit doel heeft wel geleid, met alle erbij vantoepassing verklaarde documenten, tot een bouwregelgeving met een papiermassa die het verzameld werk van de Jong over de Tweede Wereldoorlog overtreft en met een gewicht dat een bouwvakker volgens de Arbowet niet mag tillen. Dat is nog eens een succesvolle vereenvoudiging!

De herziene Woningwet heeft geleid tot het landelijk geldende "Bouwbesluit" dat woon- en bouwtechnische eisen stelt aan zowel nieuwe als aan bestaande bouw. Daarnaast leidt de wet tot nieuwe, per gemeente verschillende Bouwverordeningen die de administratieve regels en het welstandstoezicht bevatten en tenslotte tot een aantal ministeriele beschikkingen. In die laatste zijn bepaalde passages van het Bouwbesluit en delen van voorgeschreven NEN-normen weer geschrapt of gewijzigd.

"Waarschijnlijk hoopt VROM de hoofdprijs voor het produceren van onleesbare stukken in de wacht te slepen", een citaat van STAWON (Stichting Architecten Onderzoek Wonen en Woonomgeving). Die stelt voorts dat "ook voor personen die redelijk goed zijn ingevoerd in de stof, het onmogelijk is te begrijpen wat wel en niet mag worden gebouwd."

DRIE SOORTEN BOUWWERKEN

De herziene Woningwet onderscheidt drie soorten bouwwerken: (het volgende is ontleend aan het concept- Model-Bouwverordening van de VNG, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten)

- vergunningsplichtige werken voor alle andere dan de hierondergenoemde;
- meldingsplichtige werken, zoals aan of bijbouwen aan zij of achtergevel. Deze moeten aan het bestemmingsplan, aan het Bouwbesluit en aan redelijke eisen van welstand voldoen.

Toetsing aan het bestemmingsplan is verplicht, die aan welstand is facultatief, dat kan wel maar hoeft niet. Binnen een maand na de melding deelt de gemeente de uitslag mede. Toetsing aan de woon- en bouwtechnische eisen van het Bouwbesluit vindt niet voorafplaats, maar tijdens of na de bouw !

- vrij bouwen; dit betreft bouwwerkzaamheden die in technisch en esthetisch opzicht van ondergeschikte omvang en van niet-ingrijpende aard zijn. Zoals een car-port, pergola, kippenhok, erfafscheiding, een kleine dakkapel, het vervangen van raamkozijnen en onderhoudswerken. Deze werken worden niet op welstand getoetst maar moeten wel, zonder dat dit vooraf wordt getoetst, aan de eisen van het Bouwbesluit voldoen terwijl voorts de bebouwde oppervlakte niet mag worden vergroot. De vrijheid van "vrij bouwen" is dus wel beperkt.

WELSTAND

De gemeente Rotterdam dient zijn bouwverordening, net als alle andere gemeenten nog aan te passen aan de nieuwe Woningwet. In het Model van de VNG staan welstandscriteria omschreven (n.b. voorgesteld door Rotterdam). Die bepalen onder meer dat bouwwerken moeten worden getoetst aan het (deel)gemeentelijke beleid voor de visuele kwaliteit van de gebouwde omgeving, zover dat openbaar gemaakt is in planologische maatregelen, beleidnota's en deelnotities of ontwerpen daarvan.

De VSW, die opkomt voor de beeldkwaliteit van de gebouwde omgeving in onze deelgemeente, is beducht voor de gevolgen van meldingsplichtig en vrij bouwen. Anderzijds kan verplichte toetsing van bouwplannen aan beleidnota's inzake de visuele kwaliteit, een gunstig effect hebben. Maar de (deel)gemeente moet die nota's dan wel opstellen. Over deze zaken wil de VSW, zodra de bouwverordening is vastgesteld in een van haar komende vergaderingen, aandacht wijden.

P.M.

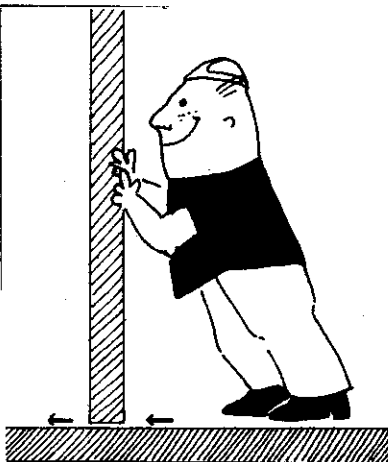
Stichting Berg en Broek breidt activiteiten uit !

De lezers van "Tussen Wilgenplas en Rotte" worden hierbij geïnformeerd over een door het Bestuur van de Stichting Berg & Broek genomen besluit, dat beoogt te leiden tot een nieuwe impuls tot het behoud van waardevolle bebouwingen in onze wijken.

De Stichting Berg en Broek heeft - zoals bekend zal zijn - tot doel, de verdwijning of het verval te voorkomen van historisch interessante of karakteristieke woningen en andere gebouwen in onze wijken. Ook beeldbepalend straatmeubilair kan rekenen op de bescherming door de Stichting. Voor het bereiken van haar doelstelling beschikt de Stichting over bescheiden eigen vermogen.

Tot dusverre is de activiteit van de Stichting geconcentreerd op het instandhouden van complete bebouwingen. Een met sloop bedreigde woning wordt door de Stichting onder haar hoede genomen, waarna een reddingsactie op touw wordt gezet met als doel te komen tot een complete restauratie. Soms met succes, soms blijkt er geen redden meer aan te zijn.

Deze kernactiviteit van de Stichting zal onverminderd worden voortgezet.

"We kunnen nu muren verzetten"

Nieuw is, dat de Stichting zich ook zal gaan richten op kleinschaliger projecten, op deelrestauraties. De eigenaar/gebruiker van een woning of ander gebouw, die het voornemen heeft een deelrestauratie te gaan uitvoeren, kan bij de Stichting vanaf heden een verzoek indienen tot financiële ondersteuning daarin.

Het moet dan gaan om een pand in particulier bezit, monumentwaardig, gezichtsbepalend of opgetrokken in een unieke bouwstijl, met een ouderdom van tenminste vijftig jaar.

Het bestuur van de Stichting zal na ontvangst van een verzoek beslissen over het al dan niet toekennen van de financiële ondersteuning.

De ondersteuning zal bestaan uit het onder bepaalde voorwaarden aan de eigenaar/gebruiker verstrekken van een langlopende lening met gunstige rente- en/of aflossingsvoorwaarden tot een bedrag van maximaal Fl. 10.000,-. In totaal zal per jaar maximaal Fl. 10.000,- aan langlopende leningen worden verstrekt.

Door deze publicatie in "Tussen Wilgenplas en Rotte" hebben de lezers van dit blad als eerste de gelegenheid hun belangstelling voor het gebruikmaken van de vorengenoemde mogelijkheid kenbaar te maken. Zij kunnen dit doen door een schriftelijke en gemotiveerde melding aan de secretaris van de Stichting, mevr. L. Berger-Schut, Le Fevre de Montignylaan 4, 3055 LE Rotterdam. Elk verzoek zal door de Stichting vertrouwelijk worden behandeld.

W.J. van den Bosse

Penningmeester van de Stichting Berg en Broek.

24 juni 1982 - 24 januari 1992

10 jaar Stichting BERG en BROEK

Op dit tienjarig bestaan van de Stichting is in kleine bestuurskring in de immer gastvrije sfeer in het huis de Jong en Joris het glas geheven.

De huidige voorzitter, de heer J.C.A. Kooijman, hanteerde een bijzondere invalshoek in zijn herdenkingstoespraak: hij liet in het jaar 2082 de stadsarchivaris terugkijken op de jaren 1982 - 1992.

De ontwikkelingsplannen uit die tijd, aldus de archivaris,

- doortrekking Coolingsingel richting Den Haag,
- aanleg startbaan van Schiphol-zuid richting Schiebroek,
- aanleg metro en hoge snelheidslijn door, over en onder stadswijken en parken, waren de aanleiding voor de doelstelling van de Stichting tot restauratie van karakteristieke panden, die door de stedelijke ontwikkeling verloren dreigden te gaan.

Zelfs ging in die tijd het gerucht, dat er plannen voor drooglegging van de Bergse Voorplas werden ontwikkeld t.b.v. woningbouw, omdat de omwonenden lang genoeg genoten zouden hebben van deze fraaie omgeving.

De archivaris constateerde, dat de Stichting - opgericht zijnde door behoudzuchtige conservatieve lieden, (niet meer dan een vriendenkring van dames en heren met dezelfde belangstelling en doelstelling) - als een soort geheimgenootschap opereerde, nadat deze rechtsvorm door "Brussel" was verboden.

Geld had de Stichting in de beginjaren niet. Er werd met naief optimisme vertrouwd op snelle fondsvorming uit erflatingen en legaten in een tijd, dat vermogende wijkbewoners als erflater almaar ouder werden. Het taalgebruik was merkwaardig en verhullend: "beeldbepalend" en "monumentwaardig" zijn geheimtaalachtige termen, welke in de grote Van Dale in 2082 niet terug te vinden zijn. "Mooi" en "lelijk" werden in die tijd niet gebruikt. Eenmaal heeft een architect het woord "spuuglelijk" gebruikt. Reeds een jaar na deze gebeurtenis is hij uit de Stichting getreden.

Toen de Stichting het eerste projekt realiseerde, werd met optimale voorzichtigheid een WA-polis van f. 1.000.000,- afgesloten na aankoop van een ruine ten bedrage van f. 100,-.

De archivaris benoemde lieden met bovenvermelde beperkte instelling als "homo restauraticus".

Hij achtte het opvallend, dat, hoewel het Stichtingsbestuur in de beginjaren veel vergaderde en plannen ontwikkelde om slooppanden te restaureren, kennelijk in die tijd de gedachte aan restauratie van de ruine van de donjon in oude luister tot woontoren "het Huys ten Berghe" bij niemand is opgekomen.

De door de Oudheidkundige Dienst Rotterdam gemaakte reconstructietekening is wel in het boekje "Gebouwd in de Wijk" afgebeeld.

Een herbouwd kasteel had een monument met een toeristische attractie van de eerste orde kunnen zijn.

Uiteindelijk ging men over tot de restauratie van de schilderachtig aan de Strekkade gelegen scheefgezakte ruïne van het huisje van de badjuffrouw van het Zwarte Plasje. Het werd rechtgezet om met originele negentiende eeuwse gasbetonblokken herbouwd "monumentwaardig" te blijven. Voor de uitvoering van de restauratieplannen voor de woning van de schilder Richters aan de Grindweg bleek t.g.v. het grote enthousiasme van de bevolking een loterij onder toezien oog van een notaris noodzakelijk.

Toen hierna veel gegadigden zich meldden voor de restauratie van een klein project aan de Kerkstraat werd dit aan de "meest gereede" partij gegund. De archivaris was aanvankelijk van mening, dat voor een helder begrip van de omschrijving "meest gereede" gezocht moest worden in het zeerecht en legde verband met het woord "reder". Hij moest bekennen, dat dit verband niet bestond. Wel kwam hij op het spoor van geruchten over het trage tempo van werken, welke schijnt te zijn veroorzaakt door schatgraverij (onder het mom van archeologisch onderzoek) naar dubbeltjes en kwartjes ter bekostiging van de restauratie.

Dat de Stichting bij de tijd wilde blijven werd bij het tienjarig bestaan gemarkeerd door de restauratie van de originele verlichte elektrische klok in het toenmalige Plaswijckpark.

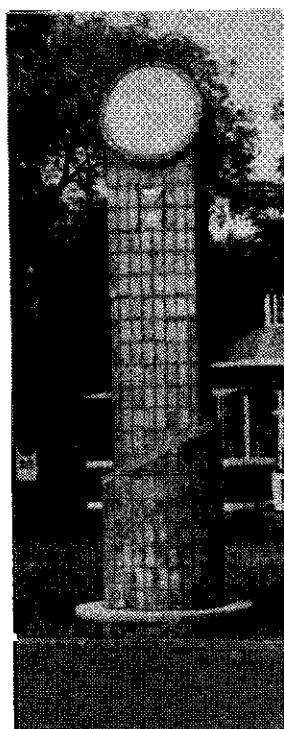
Omtrent het financiële beheer van de Stichting kon de archivaris nog terugvinden, dat hardwerkende architecten en bestuurders na jaren trouwe dienst met een troostvol woord en een flesje wijn uit hun functie werden ontslagen.

Slechts eenmaal sprong de Stichting uit de band en wel bij het tienjarig bestaan, waarbij de voorzitter alle bestuursleden, oud en nieuw, uit de afgelopen tien jaar bedankte. De goede samenwerking met de moedervereniging VSW werd geprezen. De voorzitter bracht een toast uit met de woorden:

**Op het wel en wee van de
Stichting Berg en Broek in de
komende tien jaar!**

En zij dronken zowaar champagne.

JCAK

INHOUD:

Zuidhollandse Boerderijen
Geen parkeerterrein in Berg en Broekpark
Heeft de VSW nog een kans met haar bezwaarschrift?
Gevelpenning Rotterdam
"De droom van Dutilh"
Bijzondere gebieden
Het bouwbesluit: hoe vrij is "vrij bouwen"?
De hoeve Koot
10 jaar Stichting Berg en Broek
Stichting Berg en Broek breidt activiteiten uit.

Aan dit nummer werkten mee:

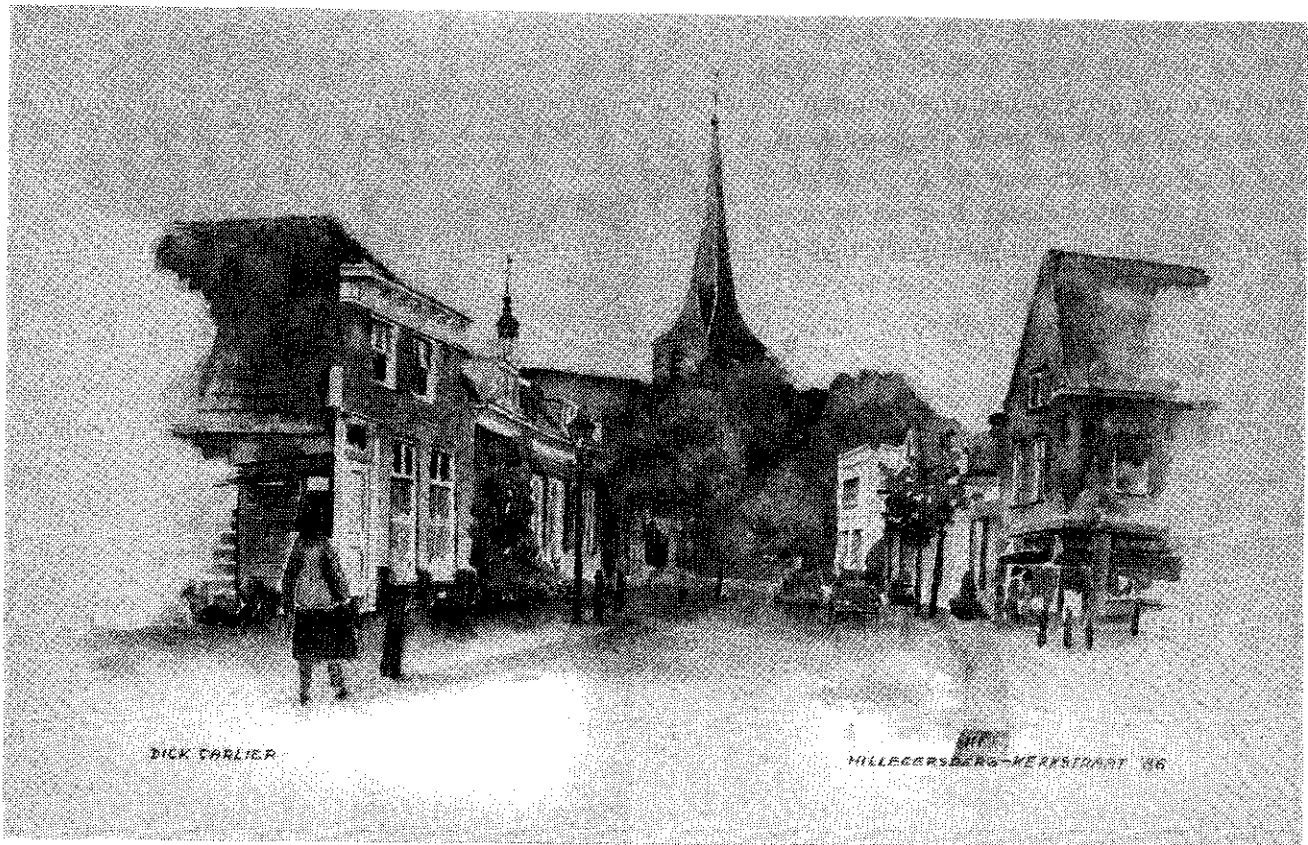
mw. L. Berger-Schut,
mw. S. Brand-v.d.Nieuwenhuijzen,
mw. G. v.d. Heijden-v.d.Eerden,
ir. J. Fens,
ir. P. Mulder,
J.C.A. Kooyman,
dr. W. Skoda,

Illustraties o.a. D. Carlier, D. Klamer.

Zetwerk :

compubest

Liduinaplein 4 - 3055 LH R'dam-Hillegersberg
Tel. 010-4183664 Fax. 010-4183684

UITGAVE VAN DE VERENIGING STEDEBOUWKUNDIG WIJKBEHOUD HILLEGERSBERG-SCHIEBROEK-TERBREGGE.

Informatie onder telnr. 4227373 (ir. P. Mulder), of onder telnr. 4184630 (ir. J. Fens).